BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 321 Miercuri 22 Noembrie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Un gest pilduitor al teleormănenilor

Sunt atâta de puține veștile bune care mai pot bucura întristata inimă a epocii noastre și așa de rare gesturile care încearcă să despice în vremurile acestea de egoism despotic drumuri de omenie între suflete, că devine pentru noi, cronicari ai cotidianului tern, o sărbătorească și prea scumpă îndeletnicire, prilejul de a releva frumusețile morale din raporturile dintre oameni.

Iată o știre oarecare, măruntă, dar de o înaltă talie morală: sătenii din județul Teleorman au început să strângă din prisosul puțin al pătulelor și hambarelor lor bucate pentru populația din regiunile în lipsă. Teleormănenii au hotărît, din pornirea lor generoasă, să dărue din fiecare gospodărie mai avută câte un coș de porumb sau de grâu, urmând ca daniile adunate să fie îndreptate apoi către vetrele celor concentrați și sărmanii din satele de munte.

După ofranda țărancelor talomitene care și-au scos ultimii ciorapi de pe fundul lăzii pentru soldații de pe zone, iată că înțelegerea plugarilor din luncile Dunării pentru frații lor din coclaurile muntelui sărac vine să mărturisească încă odată sănătatea morală a străfundurilor nației noastre. Gestul lor emoționează și este reconfortant.

El dovedește că solidaritatea românească este un sentiment puternic și ireductibil, pe care țara noastră îl trăește plenar și intens. Dovedește că violenta criză morală care sgudue de mai bine de două decenii Europa, nu a clintit nimic din echilibrul moral al țăranului român. In alte părți de lume s'au produs dislocări grave și se pune mereu problema desagregării spirituale a cutărui și cutărui Stat.

La noi însă psihozele sunt învinse de un spirit robust, de o dârză rezistență unanimă care declanșează acea mobilizare moleculară a întregului suflet național, cunoscută prea bine dealungul încercatei istorii a țărilor române. Trăirea creștină și vifornițele barbare au provocat închegarea unei solidarități românești care e țesută organic din instinctele de conservare ale ființei noastre naționale. Aceasta nu se poate altera decât foarte greu.

De aceea, deși timpurile nu sunt deloc ușoare — poate că tocmai de aceea — avem credința că dania teleormăneană care vine să aline o suferință de frate în nevoe, va fi urmată și de alte județe. Inglotările în care se află Statul cu pregătirile de înarmare și cu atâtea greutăți, ne cer să consimțim la jertfe, chiar când ele nu vin totdeauna din prisosuri materiale și din spor de confort.

ALIANȚĂ TOTALĂ

La formula „război total", Parisul și Londra au răspuns cu „alianța totală".

Pe uscat, pe apă, în aer — comandament unic, acțiune concentrată, acțiune mixtă. In domeniul economic și financiar, în domeniul schimburilor economice internaționale, al cumpărăturilor de materii prime și de armament ca și în acela al posibilităților financiare, cooperare completă, organism unic. Aceasta este hotărîrea anunțată prin declarația comună făcută de d-nii Daladier și Chamberlain, Vinerea trecută.

„Guvernele francez și englez — se spune în declarația celor doui prezidenți de consiliu — folosindu-se de experiența câștigată în cursul anilor 1914—1918, hotărîseră încă dela începutul războiului să coordoneze în modul cel mai complet efortul economic de război al celor două țări".

Experiența din 1914—1918 a dovedit într'adevăr că identitatea de scopuri în cursul unui război nu se poate atinge fără o coordonare a acțiunei aliaților, atât pe terenul militar cât și pe cel economic. Efectul covârșitor pe care l-a avut în ultimul an al războiului mondial stabilirea comandamentului unic pe frontul occidental a indicat calea pe care Franța și Anglia au hotărît să meargă din primul ceas al conflictului actual. Și dacă ne reamintim multiplele neajunsuri, nu numai militare dar și economice și financiare din timpul marelui război, neajunsuri datorite tocmai lipsei unei coordonări și a unei strânse colaborări, mai ales pe acest din urmă teren, între aliați; dacă ne reamintim greutățile întâmpinate de unii pentru obținerea materiilor prime care abundau la alții, restricțiunile care nu erau egale pentru toți aliații, lipsa unui plan bine stabilit care să asigure un potențial comun folositor tutulor în urmărirea scopului comun, vom înțelege graba pusă de data aceasta de guvernele francez și englez pentru evitarea neajunsurilor din trecutul război.

„Cele două țări — spune declarația d-lor Daladier și Chamberlain — vor stabili de acum înainte în comun programele lor de import și vor evita orice concurență între cumpărăturile pe care trebue să le facă în străinătate pentru executarea acestor programe".

Prin dispariția acestei concurențe, firește dăunătoare intereselor cumpărătorilor, se ating oare interesele celor ce vând?

Un comentariu oficial al declarației comune spune următoarele în această privință:

„Unii vor putea obiecta că suprimarea concurenței între cele două mari țări cumpărătoare poate restrânge câștigurile și că supralicitările fac singure să crească cursurile. Obiecțiunea nu este de cât aparentă, dat fiindcă importanța însăși a nevoilor lasă în mâinile vânzătorilor arma cea mai puternică pentru apărarea intereselor lor".

Acelaș comentariu arată că prin accelerarea transporturilor și prin securitatea afacerilor acestea vor căpăta un impuls „care va convinge repede pe toți cei interesați de interesul pe care îl au pentru dezvoltarea vânzărilor lor și se va începe în felul acesta cooperarea internațională".

Pe planul internațional acordul acesta franco-britanic a provocat, după cum era de așteptat, comentarii felurite. El e considerat ca având o deosebită importanță și putând influența mersul războiului, care pe zi ce trece se accentuiază tot mai mult ca un război de rezistență și în deosebi de rezistență economică.

Ziarele din Paris și din Londra au înregistrat crearea acestui comandament economic unic cu o mare satisfacție. El este considerat ca un eveniment din cele mai importante dela începutul ostilităților. Gruparea laolaltă a tuturor resurselor morale și materiale ale celor două imperii, francez și englez, asigură în cursul acestui război o incontestabilă superioritate a aliaților occidentali.

Ea însă mai face dovada solidarității absolute între Franța și Anglia, solidaritate care, dată fiind importanța ultimului acord, se va resfrânge desigur și asupra viitorului mai îndepărtat atunci când va suna ceasul păcii.

De altfel, în această privință, comentariul oficial al declarației comune precizează următoarele:

„Din punct de vedere mondial acțiunea va constitui cea mai mare asigurare pe care o pot da aliații contra repetării crizelor economice care tocmai și-au găsit cauza lor principală în anarhia producției și a distribuției. In această măsură se va putea spune că războiul va fi pregătit omenește pacea".

SĂRBĂTOAREA RECOLTEI

D. ministru Cornățeanu rostindu-și cuvântarea la solemnitatea distribuirii premiilor la concursul național al grâului și porumbului. In față, d. Const. Argetoianu, președintele consiliului
(Darea de seamă în corpul ziarului).

Japonia urmărește o politică de neintervenție în conflictul european

Guvernul din Tokio își concentrează acum sforțările pentru lichidarea afacerii chineze. — Declarațiile primului ministru japonez

Tokio, 19 (Rador). — In ajunul stabilirii noului guvern al Chinei, generalul Abe, primul ministru al Japoniei, a invitat puterile care n'au înțeles încă poziția Japoniei în fața problemei chineze „să-și revizuiască serios atitudinea".

Vorbind în cursul celei de a doua ședințe a comisiunii de afaceri străine a Chinei, al cărei președinte este din oficiu, generalul Abe a declarat că China trebuie să-și ia partea de răspundere ce-i revine în construirea noui ordine din Europa Orientală, în colaborare cu Japonia și cu Mandciukuo. Pentru aceasta, ea trebuie să pună capăt la orice fel de politică antijaponeză.

Evenimentul cel mai important în actuala situație din China este, după părerea primului ministru, crearea iminentă a unui nou guvern central, având ca personalitate principală pe Wang Cing Wei, fost vicepreședinte al Kuomintagului. Generalul crede de altfel că mai mulți membri conducători ai guvernului din Ciungking sunt în realitate favorabili lui Wang Cing Wei.

Primul ministru a adăugat că are speranța fermă că guvernul din Ciungking și terțele puteri care i-au acordat sprijinul lor vor căuta să facă față situației noi în spiritul dorit și că vor recunoaște acest lucru cu sinceritate.

Japonia — a mai spus generalul Abe — urmărește o politică de neintervenție în conflictul european. Nu mai este însă nevoie să se adauge că în acelaș timp Japonia este viu preocupată de atitudinea puterilor față de Asia Orientală, unde își concentrează acum puterile pentru lichidarea afacerii chineze.

—oxo◆oxo—

Nenorocire într'o mină belgiană

Bruxelles, 19 (Rador). — Intr'o mină de cărbuni din Seraing un bloc de beton a căzut peste un ascensor de serviciu pe când acesta se afla la 600 metri adâncime în mină.

In ascensor se aflau 6 lucrători. Doi au murit imediat și ceilalți patru sunt grav răniți.

CATASTROFA UNUI VAPOR OLANDEZ

Vasul „Simon Bolivar", care avea pe bord mai multe sute de persoane, s'a ciocnit de o mină și s'a scufundat

Londra, 19 (Rador). — Vaporul olandez „Simon Bolivar", de 8309 tone, care avea mai multe sute de pasageri pe bord, s'a scufundat. Se crede că el s'a ciocnit de o mină.

Din cele 400 de persoane care se aflau pe vapor, 140 s'ar fi înecat. Vreo 260 de supraviețuitori au fost debarcați Sâmbătă seara într'un port de pe coasta de est.

Peste 30 dintre supraviețuitori au trebuit să fie imediat internați în spitale.

Printre cei salvați sunt 230 adulți, 15 copii și 6 noui născuți.

După mărturiile supraviețuitorilor, vaporul s'a scufundat prea repede pentru ca toate bărcile de salvare să poată fi folosite. Numeroși pasageri s'au aruncat deci în mare.

MINA AR FI GERMANA

Londra, 19 (Rador). — *Un comunicat al agenției „Reuter" afirmă că mina de care s'a ciocnit vasul „Simon Bolivar" ar fi germană.*

Comunicatul adaogă că în vecinătatea locului unde s'a produs naufragiul nu s'ar găsi mine britanice.

Au fost salvate 310 persoane

Amsterdam, 19 (Rador). — **Vaporul olandez „Simon Bolivar", care s'a ciocnit ieri de o mină și s'a scufundat, plecase din Tmuiden, Vineri, spre Curacao și Surina.**

El avea pe bord 265 pasageri și 135 oameni de echipaj. După ultimele informații, au fost salvate 310 persoane.

Căpitanul a fost omorît de explozie.

Agenția Havas, care transmite această știre, adaugă că emoția în Olanda este adâncă și ziarele consacră catastrofei toată prima lor pagină.

Ce povestesc martorii oculari

Sunt o sută de răniți

Amsterdam, 19 (Rador). — **In legătură cu scufundarea vaporului olandez „Simon Bolivar" la coasta daneză, de către o mină, corespondentul agenției DNB mai află următoarele amănunte:**

Din ultimele știri primite Duminică dimineața, reiese că 90 persoane sunt date lipsă. Pe de altă parte, cum s'a anunțat, sunt 50 de grav răniți și 50 de răniți mai ușor.

Pierderea acestui vas a provocat senzație în Olanda și a stârnit mare neliniște, deoarece un timp îndelungat nu s'a primit nici o comunicare din Anglia cu privire la catastrofă.

Ziarele publică lungi istorisiri ale martorilor oculari. Aceștia povestesc, între altele, că explozia trebuie să se fi produs Sâmbătă la ora 11,30 și vasul a început să se scufunde. Pasagerii au alergat la bărcile de salvare. Câțiva din ei au sărit în apă, cu colaci de salvare. Nu după mult s'a produs o a doua explozie. Din cauza aceasta o parte din bărci, care atârnau încă de cabluri, au fost răsturnate. Nu după mult, vasul s'a scufundat și a pierit complet.

In acelaș punct unde s'a scufundat „Simon Bolivar", două vase s'au mai ciocnit acum câtva timp de mine.

După unele știri, comandantul lui „Simon Bolivar" a murit.

Italia n'a făcut nici o comunicare la Berlin

Roma, 19 (Rador). — Agenția Stefani transmite:

Știrea publicată de mai multe ziare engleze cari, bazându-se pe o informație a postului de radio Paris afirmau că Italia ar fi comunicat guvernului german că este interesată ca integritatea teritorială a Olandei și Belgiei să fie respectată, este lipsită de temei.

—=x⊙●⊙x=—

D-nii Mussolini și Graziani

Intrarea trupelor sovietice în Lituania s'a terminat

Moscova, 19 (Rador). — **Agenția „Tass" anunță din Kaunas că intrarea trupelor sovietice în Lituania s'a terminat.**

Operațiile s'au desfășurat strict după plan. Autoritățile civile și militare lituane au dat tot concursul lor trupelor.

*

Moscova, 19 (Rador) — *Agenția „Tass" află din Kaunas că o comisiune guvernamentală sovietică a sosit ieri la Kaunas.*

Ea se va ocupa cu evacuarea fugarilor originari din Ukraina și din Rusia Albă și internați în Lituania.

—=x⊙●⊙x=—

CONCEDII ȘI PERMISII IN ARMATA BELGIANĂ

Bruxelles, 19 (Rador). — **Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:**

Concediile și permisele sunt din nou în vigoare în armata belgiană.

—oxo◆oxo—

Polițiști chinezi trag focuri asupra unui cetățean britanic

Ciungking, 19 (Rador). — *Agenția telegrafică chineză comunică:*

Consulul general al Marei Britanii din Shanghai a protestat Sâmbătă seara pe lângă primarul orașului Shanghai contra focurilor trase în ziua de 14 Noembrie asupra unui cetățean britanic, de mai mulți polițiști ai administrației chineze, care după cum se știe este controlată de japonezi.

Rapidul Berlin-Hamburg a suferit un grav accident

9 morți; 20 răniți

Berlin, 19 (Rador). — *Un grav accident de cale ferată s'a produs Duminică în apropiere de Spandau.*

Rapidul Berlin-Hamburg s'a ciocnit cu un tren de periferie. Un vagon a căzut de pe taluz și un alt vagon a luat foc.

Sunt 9 morți și 20 de răniți.

Sporirea efectivelor armatei americane

O declarație a d-lui Woodring

Washington, 19 (Rador). — *Armata americană trebue să fie întărită atât în domeniul calității cât și în cel al numărului, a declarat d. Woodring, subsecretar de stat la departamentul războiului.*

D-sa a explicat necesitatea de a trimite trupe care să păzească noile baze navale și aeriene, ceace implică sporirea efectivelor cu 75.000 oameni.

Trebue să facem din armata noastră, a încheiat d. Woodring, un scut protector pentru apărarea teritoriului nostru.

In timpul nopții, în jurul tunurilor antiaeriene germane depe coasta mării de Nord, sentinelă germană la postul de pază

VULCANUL ETNA A REINTRAT INTR'O MARE ACTIVITATE

Roma, 19 (Rador). — **Vulcanul Etna a reintrat Duminică într'o mare activitate.**

Craterul central aruncă cantități enorme de lavă incandescentă, care umple pe încetul craterul.

Noaptea, cerul este luminat în roșu până la o mare distanță.

—=x⊙●⊙x=—

Comentarii franceze asupra evenimentelor dela Praga

Dela corespondentul nostru particular

Paris, 20. — Cercările politice pariziene pun în legătură represiunile sângeroase din Boemia și Moravia cu recenta constituire la Paris a noului Comitet național cehoslovac. Se spune că în urma profundei impresiuni pe care a făcut-o în sânul populației cehoslovace alcătuirea acestui comitet, precum și organizarea în Franța a unei armate cehoslovace, autoritățile germane au socotit necesar să împiedice prin orice mijloace manifestările cu caracter național, care au început să se producă. Executarea studenților cehi și închiderea universităților pe timp de trei ani a impresionat adânc cercurile politice franceze și după cum se comunică din Washington, impresiunea n'a fost mai slabă acolo. Legațiunea cehoslovacă din Washington a arborat drapelul negru în semn de doliu.

Dar toate aceste măsuri de represiune luate în Cehoslovacia au întărit și mai mult în opinia publică franceză convingerea că războiul nu poate fi încheiat fără restabilirea Cehoslovaciei ca și a Poloniei și a Austriei. Formarea armatei cehoslovace și constituirea unui comitet național cehoslovac identic cu acela care a existat la Paris în timpul războiului mondial, corespund de altfel voinței ferme a Franței și a Angliei de a lucra pentru refacerea Cehoslovaciei libere și independente. Se subliniază în această privință că unitatea națională cehoslovacă este de pe acum reprezentată prin comitetul din Paris, care cuprinde cinci cehi și trei slovaci.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

SARMISEGETUZA

1. — REȘEDINȚA REGILOR DACI

de CONST. MOISIL

Cu toate cercetările și studiile întreprinse de arheologii români și străini, nu s'a putut identifica până acum în mod sigur locul unde a fost situată vestita cetate

Fig. 1

Sarmisegetuza, reședința celor mai însemnați regi ai Dacilor, Burebista și Decebal.

S'a crezut multă vreme, că ruinele vechiului oraș antic dela Grădiștea Hațegului, în apropierea Porții de Fier a Transilvaniei, sunt rămășițele acestei vechi cetăți dace, dar s'a constatat pe urmă, că aci a fost situată capitala Daciei romane, întemeiată de împăratul Traian îndată după cucerirea țării. Iar numele acestui oraș-capitală era Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica, sau pe scurt Colonia Dacica. Abia mai târziu i s'a adăugat și numele Sarmisegetuza, care s'a păstrat până astăzi.

Cât privește locul unde a fost situată cetatea dacă, anteromană, Sarmisegetuza, cei mai mulți arheologi ai noștri înclină a crede, că trebuie căutat mai spre răsărit, în munții Sebeșului, unde s'a găsit o întreagă regiune de fortificații antice.

Pe văile celor doi afluenți ai Mureșului din această regiune, Streiul și Apa Orașului, s'au găsit două puternice cetăți de piatră: la Luncani și la Costești, iar mai adânc în munți se ridică o altă cetate de piatră, cu mult mai mare și mai puternică: Grădiștea Muncelului.

Aceste trei cetăți, împreună cu altele din imediata apropiere, ca cea dela Piatra Roșie, dela Fetele Albe și din alte puncte, formau un întreg sistem de fortificații al căror centru era Grădiștea Muncelului. (Fig. 1).

O astfel de regiune fortificată putea în adevăr adăposti o reședință regală, potrivită cu situația și modul de viață ale unui rege dac.

Și este foarte interesant, că astfel de „grădiști" s'au găsit și în alte regiuni ale Daciei: la Turda,

Fig. 2

la Odorheiu, la Sighișoara, pe valea Oltului, în Carpații nordici, la Dunăre, peste tot unde a locuit poporul Dacilor.

De altfel este și natural să se găsească multe cetăți de acestea, de oarece Dacii fiind organizați în triburi, șefii de trib — regii — din diferite ținuturi le întrebuin-

(Continuare în pag. 2-a)